

Rusijos pilietybė

26% Estijos [nuolatinių gyventojų](#) yra rusų kilmės: maždaug 8% turi Rusijos pilietybę, 9% neturi jokios pilietybės ir kitas 9% turi Estijos pilietybę. Ar tai [gresia](#) Estijos saugumui?

Paskutiniu metu skaičius gyventojų su Rusijos pilietybe auga dvigubai greičiau, negu skaičius gyventojų, kurie pasirenka Estijos pilietybę. Nuo 2007 metų lapkričio iki šių metų spalio 30 dienos Rusijos piliečiais tapo 3,700 asmenys be pilietybės, o Estijos pilietybę 2008 metais iki rugsėjo pabaigos gavo tik 1,608 asmenys. Pastebėta, kad norinčių tapti Rusijos piliečiais ypač padaugėjo po 2007 metų balandžio.

Kuo reikšminga balandžio 2007 data?

Talino centre stovėdavo [paminklas](#) sovietų kariams. Vyriausybė nutarė, kad sovietinei okupacijos kariuomenei nereikėtų teikti tokią garbę. 2007 metų balandžio mėnesį jie iškėlė paminklą sovietų kariams iš garbingos centrinės vietos Talino centre.

Dėl to veiksmo Rusijos vyriausybė viešai [išpeikė](#) Estiją. Kilo masinės rusų [riaušės](#) Estijoje. Buvo areštuoti daugiau negu 1,200 žmonių. Net žuvo vienas Rusijos pilietis, gyvenantis Estijoje. Estija kaltino Rusiją, kad ji [išprovokavo](#) riaušes. Tuoj po to ėmė augti Rusijos piliečių skaičius Estijoje.

Estijos kareiviai tramdo riaušininką Taline (Reuters/Scanpix nuotrauka)

Tai kelia estams rūpestį, ypač po įvykių Gruzijoje. Ką padėtis Gruzijoje bendra turi su Estija?

Šių metų birželio mėnesį maždaug 150,000 Abchazijos gyventojų įsigijo Rusijos pilietybę. Rezultatas – 70%

Abchazijos gyventojų dabar yra Rusijos piliečiai. Šių metų rugpjūčio mėnesį Rusija užpuolė Gruziją ir užėmė Gruzijos žemes, kurias ir dabar tebelaiko užėmusi (žrk. „Laikai vaikams“ rugsėjo ir spalio numerius). Savo elgesį Rusijos prezidentas Medvedevas [teisino](#) principu: „Bet kokiomis priemonėmis ginti savo piliečių interesus, kad ir kokioje šalyje jie būtų.“

Jei vėl įvyktų rusų riaušės Estijoje ir rusų piliečiai būtų areštuoti (ar žūti), Rusija galėtų su kariuomene įžengti į Estiją, sakydama, kad gina Rusijos piliečių interesus. Juk tą padarė Gruzijoje (Abchazijoje).

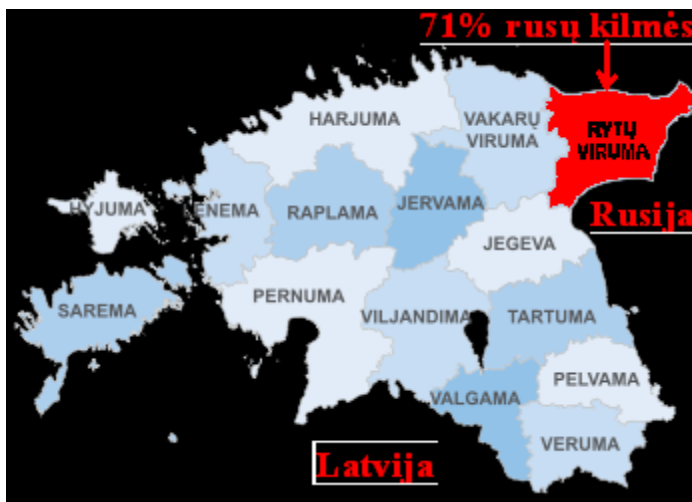
Ar tai realu?

Estai tiki, kad tai realu. Rugsėjo mėnesį, po Rusijos karo su Gruzija, dvi šeimos Estijos šiaurės rytų pakrašty pasiskelbė sudarančios nepriklausomą respubliką ir prašė, kad Rusija pripažintų jų nepriklausomybę. Gal jie tik juokavo, bet jų veiksmas pailiustravo estų rūpestį - Rusija gali įžengti į Estiją, užimti Estijos žemes, ir paskelbti jose naują nepriklausomą respubliką taip, kaip padarė Abchazijoje.

Juodas humoras (iš „Lietuvos Ryto“)

Pažiūrėkime į Estijos žemėlapi. 71% Rytų Virumos apskrities gyventojų yra rusų kilmės. Rugsėjo mėnesį staiga padidėjo skaičius tos apskrities gyventojų su rusiškais pasais.

Estija ir jos apskritys (iš www.lt.wikipedia.org)

Kuo reikšmingas rugsėjis? Estija (kartu su Latvija ir Lietuva) pasmerkė Rusijos veiksmus Gruzijoje (žrk. „Laikai vaikams“ rugsėjo ir spalio numerius). Ragino NATO ir ES nares taip pat pasmerkti Rusijos agresiją. Ar Rusija planuoja įžengti į Rytų Virumą ir paskelbti ten atskirą nepriklausomą rusų respubliką? Rusijos atstovybė kategoriškai neigia, kad masiškai išduoda rusiškus pasus Rytų Virumos apskrityje. Vis dėlto estai nerimsta.

Netoli Estijos atsirado Rusijos raketų paleidimo sistema „Uragan“ (Reuters/Scanpix nuotrauka)

Rugsėjo mėnesį Rusija taip pat pradėjo [telkti ginkluote](#) prie Estijos sienos. Rusijos kariuomenė Estijos pasienyje šiuo metu yra [nuolatinėje kovinėje parengty](#).

Jei prasidėtų neramumai Rusijos piliečių tarpe Rytų Virumoj, ar Rusijos vyriausybė užimtų Rytų Virumą ir pasiteisintų, kad saugo Rusijos piliečių interesus? Ar padėtis būtų panaši į padėtį Abchazijoje ir Pietų Osetijoje? Estai galvoja, kad padėtis visai panaši ir kad jų rūpestis – realus.

Dabar pažiūrėkim į Ukrainą. Ukrainai priklauso pusiasalis Krymas. Jis priklausydavo Aukso Ordai, po to Turkijai, po to Rusijai, o dabar – Ukrainai. Daugiau negu pusė Krymo gyventojų yra rusų kilmės. Staiga spalio mėnesį smarkiai pradėjo augti Rusijos piliečių skaičius Kryme.

Krymas, dalis Ukrainos, kur dabar yra Rusijos laivyno bazė

Kodėl staiga Kryme dalinami Rusijos pasai? Ukrainos prezidentas Juščenko pareiškė, kad [nepratęs](#) leidimo Rusijos [laivyno bazei](#) veikti Sevastopolyje (uostas Kryme). Jis nori, kad bazė užsidarytų 2017 metais, kai bazės nuomos sutartis pasibaigs. Tai jungiasi su Ukrainos noru tapti [NATO](#) nare.

Kartojasi, kas atsitiko Gruzijoje rugpjūčio mėnesį. Rusija gali panašių veiksmų imtis ir Kryme. Ji gali sukelti riaušes Kryme, tada įžengti su kariuomene ir užimti Krymą, pasiteisindama, kad „saugo Rusijos piliečių interesus.“ Ar tai realu? Vieni ukrainiečiai tiki, kad realu.

O kokia padėtis Latvijoje? 28% Latvijos nuolatinių gyventojų yra rusų kilmės. Labai mažai jų yra Rusijos piliečiai. Maždaug pusė jų yra Latvijos piliečiai, o antra pusė – neturi jokios pilietybės. Taigi, Rusijos piliečių Latvijoje labai mažai. Tačiau, jei ta pusė rusų, kurie neturi jokios pilietybės, nutartų gauti Rusijos pilietybę, staiga Latvijoje atsirastų labai daug Rusijos piliečių (apie 320,000).

Kokia padėtis Lietuvoje? 5% Lietuvos nuolatinių gyventojų yra rusų kilmės. Statistikos departamento duomenimis, 2008 metų pradžioje Lietuva turėjo 3,366,000 gyventojų, iš kurių 3,323,000 turėjo Lietuvos pilietybę (99%). Taigi, Rusijos piliečių Lietuvoje iš tiesų labai mažai.

5% skamba, kaip mažas skaičius, tačiau tas 5% yra daugiau negu 150,000 rusų kilmės gyventojų Lietuvoj. Jei jie nutartų atsisakyti Lietuvos pilietybės ir įsigyti Rusijos pilietybę, staiga būtų daug Rusijos piliečių Lietuvoj. (Palygink su 250,000 gyventojų Abchazijoje.) Ir yra vietovių rytinėje Lietuvoje kur dauguma gyventojų yra rusai.

Ar tu turi nuomonę apie Rusijos pilietybę ir kaip ji naudojama Rusijos veiklai pateisinti? Parašyk mums:

redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

nuolatinis gyventojas: kuris be pertraukos, pastoviai ten gyvena; permanent resident

gresia (grėsti): būti pavojuj, būti pavojingam; to threaten the security of

paminklas: statula kienonors priminimui arba garbei; monument

išpeikti: kritikuoti; to criticize, condemn

riaušės: triukšmingos demonstracijos; riots

išprovokuoti: iššaukti, skatinti, padaryti, kad atsitiktų: to provoke

teisinti: ginti; to justify, defend

telkti ginkluotę: sukaupti daugiau ginklų vienoj vietoj; to escalate arms

nuolatinėje kovinėje parengty: pasiruošti bet kuriuo momentu pulti

nepratęs: neprailgins, neatnaujins; will not renew, will not extend

laivyno bazė: vieta, kur krašto apsaugos laivai stovi paruošty; naval base

NATO (North Atlantic Treaty Organization): karinė organizacija, kuriai priklauso JAV, Vokietija, Anglija, Prancūzija, ir kitos Europos valstybės; daugelį savo veiklos metų NATO veikė prieš Rusiją, nors dabar gal jo veikla nukreipta labiau į Iraną, Šiaurės Korėją, ir kitus kraštus, tačiau Rusijos manymu, NATO yra jai priešiška sąjunga. Ji labai nepatenkinta, kad Ukraina galvoja į NATO įstoti nes Ukraina visada yra buvusi Rusijos įtakos sferoje.